

Benutzungshinweise

- Häufigkeitsangaben beziehen sich auf Wortfamilien, bei deren Fehlen auf Einzelwörter.
- Hochgestelltes ⁺ (z.B. ⁺גָּלַה 187): Die Häufigkeitsangabe 187 umfasst – wie §3 unter 187 zeigt – mehr als nur das Verb **גָּלַה**.
- Schluss-**ג** wird auch bei unvokalierter Form mit Sch^ewa quiescens geschrieben (גָּלָם).
- Auch bei der Silbe vor Patach furtivum wird das Betonungszeichen gesetzt: גָּמָן.
- Im Q bleibt *ā-a* unvokalisiert, *ā-e* wird teilweise (כָּבָד), L ganz vokalisiert (z.B. קָוָם);
- ist Q nicht belegt, steht : (z. B. כָּבָן) oder die häufigste Modifikation (z. B. קָרְטִים);
- mehrere Modifikationsangaben *vor* der Übersetzung haben die gleiche Bedeutung;
- *nach*geordnete bedeuten: ni, pu, ho passiv; hi kausativ (*lassen*); hit reflexiv

91	סָגַר	q hi verschließen ni pu	q und hi bedeuten: verschließen ni und pu: pass. verschlossen werden
175	קָטַר	pi hi ...räuchern	pi [q nicht belegt]
81	הַסְתִּיר	hi verbergen ni=hit	ni wie hit: sich verbergen

Abkürzungen

(soweit nicht unmittelbar vor Ort erklärt, wie B, Ba, E bei §3)

abs.	absolutus	hi	Hif'il	pass.	Passiv
Adj.	Adjektiv	hit	Hitpa'el	pi	Pi'el
äg.	ägyptisch	ho	Hof'al	PK	Präformativkonjugation
AK	Afformativkonjugation	i.p.	in Pausa	cPK	consekutive P.
arab.	arabisch	Imp.	Imperativ	Pt.	Partizip
aram.	aramäisch	Inf. abs.	Infinitiv	pu	Pu'al
berl.	berlinerisch	= Infa.	absolutus	q, Q	Qal
caus.	kausativ	Inf. cs.	Infinitiv	refl.	reflexiv
cs.	constructus	= Infc.	constructus	rotw.	rotwelsch
D f.	Dagesch forte	Intj.	Interjektion	russ.	russisch
D.l.	Dagesch lene	israel.	Israelisch	St.	status
dt.	deutsch	jmd.	jemand	S(uff).	Suffix
Du.	Dual	jidd.	jiddisch	vgl.	vergleiche
engl.	englisch	lat.	lateinisch	::	Gegensatz
f.	feminin	m.	masculin	*	Form nicht belegt
franz.	französisch	NT	Neues		
gr.	griechisch	ni	Nif'al		

Literatur (Auswahl)

Wortkunden

Samuel Arnet, Wortschatz der Hebräischen Bibel, 2. Aufl. 2007 (mit Häufigkeitsangaben);
Karl-Martin Beyse/Julia Männchen, Hebräisches Lernwörter-Verzeichnis, 2. Ausg. 1993.
Hans Werner Hoffmann, Einführung ins biblische Hebräisch. Grammatik-Vokabular-Übungen, 2014;
Juni Hoppe/Josef Tropper, Hebräisch. Lernvokabular, 3. Aufl. 2015.
Andreas Käser/Thomas Dallendorfer, Hebräische Verben in Bildern schneller lernen, 3. Aufl. 2015.
R[ichard] Kraetschmar, Hebräisches Vokabular, 1902.
Günter Mühlfordt, Russische Wortkunde, 1948.
Carl Heinz Preisker, Hebräische Wortkunde, 3. Aufl. 1974.
Hermann L. Strack/Alfred Jepsen, Hebräisches Vokabularium, 12. Aufl. 1929.
Karl Walter, Hebräische Wortkunde, 1931.
Otto Wittstock/Johannes Kauczor, Latein und Griechisch im deutschen Wortschatz, 2. Aufl. 1980.

Lexika

G[erhard] Johannes Botterweck/Helmer Ringgren/Heinz-Josef Fabry (Hrsg.), Theologisches Wörterbuch zum Alten Testament, 2010.
Wilhelm Gesenius/Herbert Donner (Hrsg.), Hebräisches und Aramäisches Handwörterbuch über das Alte Testament, 18. Aufl. 2013.
Ernst Jenni/Claus Westermann (Hrsg.), Theologisches Handwörterbuch zum Alten Testament I 3. Aufl. 1978; II 2. Aufl. 1979.
Ludwig Koehler/Walter Baumgartner (Hrsg.), Hebräisches und Aramäisches Lexikon zum Alten Testament, 3. Aufl. 1995.
Frank Matheus, PONS Kompaktwörterbuch Althebräisch, 2005/2012.

Konkordanzen

Interlinear Scripture Analyzer (ISA3 basic) (www.scripture4all.org), 2011.
Gerhard Lisowsky, Konkordanz zum hebräischen Alten Testament, 1958.
Solomon Mandelkern: Veteris Testimenti Concordantiae, 1955.

Verschiedenes

Hans Peter Althaus, Kleines Lexikon deutscher Wörter jiddischer Herkunft, 3. Aufl. 2010.
Fritz Henning Baader, Wortkunde der Bibel und Etymologie über die Herkunft der europäischen Sprachen, 2000 (Ba).
Gotthelf Bergstäßer, Hebräische Grammatik, 2 Teile, 1918 und 1929.
Linus Brunner, Die gemeinsamen Wurzeln des semitischen und indogermanischen Wortschatzes. Versuch einer Etymologie, 1969 (B).
Wilhelm Gesenius/E[mil] Kautzsch, Hebräische Grammatik, 28. Aufl. 1909.
Meyer: Rudolf Meyer, Hebräische Grammatik, 3. Aufl. 1992.
Martin Noth, Die israelitischen Personennamen im Rahmen der gemeinsemitischen Namengebung, 1928.
Hans Rechenmacher, Althebräische Personennamen, 2012.
Abraham Tendlau, Jüdische Sprichwörter und Redensarten, 1998.

§1 Namen und Orte

§1.1 Namen und Orte in zeitlicher Abfolge

a) Gottheiten

יהוה אלֹהִים | הָבָעֵל אֲשֶׁרֶת אֲשִׁירָה | דָגָן בְּמֹשֶׁ

b) Personen

Urgeschehen

חָווָה אָדָם לְקֹן | הַבָּל הַבָּל | לְמַד לְמַד שֵׁת אָנוֹשׁ חָנוֹךְ מִתּוֹשָׁלָח |
נָחֶשׁ שֵׁם חָם יִפְתָּח | בְּנֵעַן חַת בּוֹשׁ | יִפְתָּח
נָחָר תָּרָח אַבְרָם נָחָר הָרָן לֹט.

Patriarchen

אַבְרָם = אַבְרָהָם שָׁרֵי = שָׁרָה יַצְחָק = יַשְׁחָק הָגָר יִשְׁמָעָאֵל |
יַצְחָק רְחִיל עִשּׂוֹ יַעֲקֹב | לְבָנָו לְאָהָה רַבָּקָה |
יַעֲקֹב = יִשְׂרָאֵל לְאָהָה זְלָפָה רַבָּקָה בְּלָהָה |
רְאוּבֵן שְׁמַשׁוֹן לְוִי יְהוּדָה | תְּמָר אָוֹן | דָן נְפָתֵלִי גָּד אָשֵר
יִשְׁשָׁכָר זְבוּלֹן יוֹסֵף | פּוֹטִיפֶר | בְּנֵימִין מְנַשֶּׁה אַפְּרִים | דִּינָה.

Auszug und Landnahme

מֹשֶׁה יְתָרָו רְעוֹאֵל פָּרָעוֹה | אַהֲרֹן מְרִים אַלְיָזָר פִּינְחָס |
בְּלַק סִיחֹן נֹג בְּלָעָם | כָּלֵב יְהוֹשֻׁעַ בְּנֵנוֹן.

Richterzeit

עַתְנִיאֵל כּוֹשֵׁן רְשַׁעַתִּים | אַהֲוֹד עֲגָלוֹן | שְׁמָגָר | דְּבָזָרָה בְּרִקְעָן |
גָּדָעָן = יְרָבָעֵל אֲבִימֶלֶךְ יוֹתָם יִפְתָּח |
שְׁמַשּׁוֹן מְנֹזֶח דְּלִילָה פְּלִשְׁתִּים | עַלְיָה חָנָה שְׁמוֹאֵל

Königszeit

Saul, David, Salomo

שָׁאוֹל יְוָנָתָן אִישׁ-בָּעֵל = אִישׁ(-)בָּשָׁת = אֲשֶׁבָּעֵל |
יְשִׁי דָוד מִכְלָא בְּגַיְל נְבָל בַּת-שְׁבָע אֹוִרִיה | אַמְנָז אֲבָשָׁלָם אַדְנָיה שְׁלָמָה |
פְּלִשְׁתִּים גָּלִית אֲכִישׁ | יוֹאָב אֲבָנָר בְּנִיה הַכְּרָתִי וַהֲפָלָתִי |
צָדוֹק נָתָן גָּד | אֲחִיתְפֵּל שְׁבָע בְּרוֹזְלִי.

Nordreich

ירְבָּעַם בְּזִגְבָּט וּמֶרִי נְדָב בְּעַשָּׂא אֶלְהָ עַמְּרִי אֲחָב | אֶלְיהָ אַיְזָבָל אַלְיָשָׁע |
 אֲחִזְיָה יְרָם יְהוָא יְהוֹאָחָז יְהוֹאָשׁ יְרָבָעַם זְכָרְיָה(ו) | שְׁלָוָם מְנַחָּם פְּקָחִיה
פְּקָח הַוְּשָׁע

Südreich und Exil

רְחַבָּעַם אֲבִיה(ו) = אֲבָים אָסָא יְהוֹשָׁפָט יְהוֹרָם אֲחִזְיָה(ו) עַתְּלָה(ו)
 יְזָאָשׁ אֲמַצְיָה(ו) עַזְּזָה(ו) = עַזְּרָה(ו) יוֹתָם אָחָז (י) חִזְקִיָּה(ו) מְנַשָּׁה אָמֹן
 יְאַשְׁיָהוּ יְהוֹאָחָז = שָׁלָם יְהוֹקִים יְהוֹבִין = יְבָנָה(ו) צְדָקָה(ו) | גְּדָלָה(ו).

Könige und Herrscher anderer Länder

מֶלֶכְיָצֶד בּוֹהָדָד חִזְאֵל רְצִין | פְּרֻעה שִׁישָׁק פְּרֻעה נְכוּ = נְכָה
 סְנַחֲרָב | סְרָגָן שְׁלָמָנָאָסָר | גְּבוּכְדָּרָאָצָר = גְּבוּכְדָּנָאָר | תְּגָלָת פְּלָאָסָר
בּוֹרָשׁ דְּרִיּוּשׁ אֲחִשְׁוּרּוּשׁ

Propheten und Personen in ihrem Umfeld

אֲחִיה(ו) הַשְׁלִלָּנִי מִיכְּלִיּוּ בְּזִימָלָה אַלְיָה(ו) אַלְיָשָׁע |
 יְשֻׁעָה(ו) עַמְּנוּ אֵל שְׁאֵר יְשׁוּב |
 יְרָמִיה(ו) חִנְנָה בְּרוּךְ רַכְבָּם שְׁלָמִיהוּ | יְחִזְקָאֵל גּוֹג מְגֹג |
 הַוְּשָׁע יְזָאָל עַמּוֹס אֲמַצְיָה עֲבָדִיה יְוָנָה מִיכָּה
 נְחִים חַבְקּוּק צְפָנִיה חִטִּי זְכָרִיה זְרַבְּכָל מְלָאָכִי הַלְּדָה.

Spätzeit

אַיּוֹב אֱלֹהָו | רֹות אֱלִימָד נְעָמִי בְּעֹז | קְהַלָּת אָסְטָר מְרַדְּבִי הַמּוֹן |
 דְּנִיאָל = דְּנִיאָל גְּבָרִיאָל | עַזְּרָא נְחִמָּה טְזִבְּיָה | אָסָר.